

Bemmelse Waard

Nieuwsbrief

Augustus 2020

Even bijpraten...

De inrichting van de Bemmelse Waard gaat snel. Ook de afgelopen tijd hebben we met alle samenwerkende partijen weer mooie resultaten bereikt. In deze nieuwsbrief leest u onder andere over de uitvoering van het laatste grondwerk, de ontwikkeling van het aantal (soorten) weidevogels in de Bemmelse Polder en de komst van een kudde Konikpaarden.

De inrichting is in volle gang

Er worden steeds meer inrichtingswerkzaamheden afgerond. Het gebied krijgt daarmee steeds meer zijn vorm. We praten u graag even bij.

Zandwinning

De zandwinning heeft zich de afgelopen tijd vooral aan de oostzijde van de plas afgespeeld. Daar zijn we nu bezig om de onderwatertaluds (de oeverzones die onder water lagen)

mooi af te werken. Deze taluds zijn nu bijna af. Dit najaar gaat de zandzuiger naar de westkant van de plas, naar het oude DOS-terrein. Daar gaat de zuiger het zand opzuigen dat daar nu nog ligt opgeslagen.

Grondwerk

Dit najaar wordt het laatste grondwerk uitgevoerd ter hoogte van de installatie in de Ambtswaard. We halen daar een oude dam weg. De grond die daarbij vrijkomt, gebruiken we zo veel als mogelijk in het gebied. Zo gaan we de grond onder andere gebruiken om de berm langs het fietspad dat langs het installatieterrein loopt, op een aantal plekken nog wat breder te maken. Vorig jaar is de berm langs het fietspad verbreed. Op een aantal plekken waar dat nog mogelijk is, verbreden we de berm nog wat meer. Dan is al het grondwerk afgerond.

Konikpaarden

Ook zijn er het afgelopen jaar door het hele gebied verschillende rasters en veeroosters geplaatst. Onder andere in de Konijnenwaard tussen Bemmel en Gendt. Staatsbosbeheer heeft vervolgens de eerste kudde Konikpaarden toegelaten in het gebied. Deze kun je nu tegenkomen bij de defensiedijk bij Sprok en de hoogwatervrije vluchtplaats ter hoogte van Haalderen. Een kudde koeien van een lokale agrariër helpt de paarden met de begrazing. Boswachter Twan Teunissen vertelt er verderop in deze nieuwsbrief meer over.

Dagelijks tochtje door de Bemmelse Waard

Interview met Rolan van Ierland

20 jaar geleden verruilde Rolan van Ierland Brabant voor Bommel. Voor de liefde. Die liefde kwam er ook voor het dorp Bommel en omstreken. Hij verhuisde nog een keer, maar bleef in de buurt. Rolan woont nu met z'n vrouw, zoon en dochter in Haalderen. "Ik voel me hier helemaal thuis. Het is hier geweldig wonen, zo langs de Waal."

De Waal intrigeert Rolan. Hij wandelt over het fietspad door de Bemmelse Waard, kijkend naar de rivier. "Die Waal, dat vind ik zo'n machtige rivier. En het rivierlandschap eromheen is ook fantastisch. De variatie in planten en dieren die je er vindt is heel bijzonder."

Rolan fietst vijf dagen per week door de Bemmelse Waard naar zijn werk in Nijmegen, waar hij als banketbakker werkt. "Een tijdje terug zat er 's ochtends vroeg ineens een bever op het fietspad. Heel bijzonder. De ontwikkeling van de natuur hier gaat steeds sneller. Ik zie steeds meer planten, vogels en andere dieren." Op dat moment vliegt een vogel tijlpend over. Rolan kijkt 'm na. "Geweldig toch? Uilen, buizerds, ooievaars en nog tig andere vogels, je ziet het hier allemaal. Maar ik ben geen kenner hoor." Lachend: "Ik zie nog wel het verschil tussen een ooievaar en een buizerd, maar daarna houdt het snel op."

Rolan voelt zich betrokken bij zijn woonplaats. "Als banketbakker doe ik op mijn werk mijn ding, en na het werk ben ik ook echt vrij. Ik kan er dus veel dingen bij doen. Dan ga ik graag op onderzoek uit. Ik verwoonder me bijvoorbeeld over waarom iets ergens staat. Een bepaalde toren bijvoorbeeld. Dan vind ik het leuk om

dat te weten te komen, en deel ik mijn bevindingen op de facebookpagina 'Watch Haalderen' die ik beheer. Ook de ontwikkelingen in de Bemmelse Waard volg ik. Aan het begin was ik nog wel wat sceptisch of de herinrichting wel echt een meerwaarde voor het gebied zou opleveren, maar moet je nu eens kijken wat er al aan natuur is bijgekomen. Het wordt echt mooier!"

De ontwikkelingen richting de toekomst ziet Rolan met vertrouwen tegemoet. Hij spreekt de wens uit dat er nog eens een pontje tussen Millingen en Bommel komt. "Het zou toch geweldig zijn als je de twee grote natuurgebieden in deze omgeving met elkaar zou kunnen verbinden? Dat geeft ongetwijfeld een boost aan de recreatie en het verbindt de Gelderse Poort nog meer. En ik zit in het Dorpsplatform Haalderen Leef. Ik weet dat onze werkgroep Natuur & Recreatie nog ideeën heeft voor struin- en wandelpaden. Betrek hen ook bij de ontwikkelingen! Met elkaar maken we de Bemmelse Waard nóg mooier. Daar kijk ik naar uit!"

Er valt steeds meer te genieten

Louis Dolmans – Stichting Doornik Natuurakkers

In de Ambtswaard ontwikkelt Doornik Natuurakkers te midden van het ruige rivierenlandschap een uniek beschermingsgebied voor weidevogels. Met het aanbrengen van een kleilaag op de noordwestoever is de inrichting van dit gebied in 2019 vrijwel afgerond. Komend jaar krijgt uiteindelijk alle grasland biologisch dynamisch beheer: extensieve teelt van kruidenrijk gras, zonder chemicaliën, kunstmest of drijfmest, met maximale kansen voor weidevogels in de vorm van openheid, rust en plas-dras. Het binnendijkse gebied van de natuurakkers vergroot de kansen.

Rijkdom aan vogels is teken van biodiversiteit

Vorig jaar waren we blij met de terugkeer van de veldleeuwrik. Van deze hemelbestormer hebben we nu drie koppels. De gele kwikstaart, ook nieuw vorig jaar, nam toe tot zeven paartjes. Dit bevestigt dat hier iets moois kan worden gecreëerd. Nog meer reden tot optimisme bracht de patrijs. Deze vogel staat zeer zwaar onder druk, maar in de Ambtswaard is zijn karakteristieke 'tie-roid' weer op twee plaatsen te horen. Voeg daarbij de kleine plevieren, gestegen van 8 naar 11 koppels en de graspiepers, die van 17 naar 30 koppels gingen, en je kunt zo langzamerhand van een ware weelde gaan spreken.

Droefenis over de kievit?

Opnieuw zat het tegen voor onze kieviten. De dalende trend van deze klassieker onder de weidevogels zet zich voort. Hun aantal broedparen op onze weilanden liep terug van 22 naar 15. En dan te bedenken dat er hier in 2005 nog 70 zijn geregistreerd. De diepere oorzaken liggen in te lage standen van het grondwater, maar we hadden ook nog eens te maken met te nat weer in het vroege voorjaar en met haperingen bij het oppompen van water. Hier staat tegenover dat we steeds

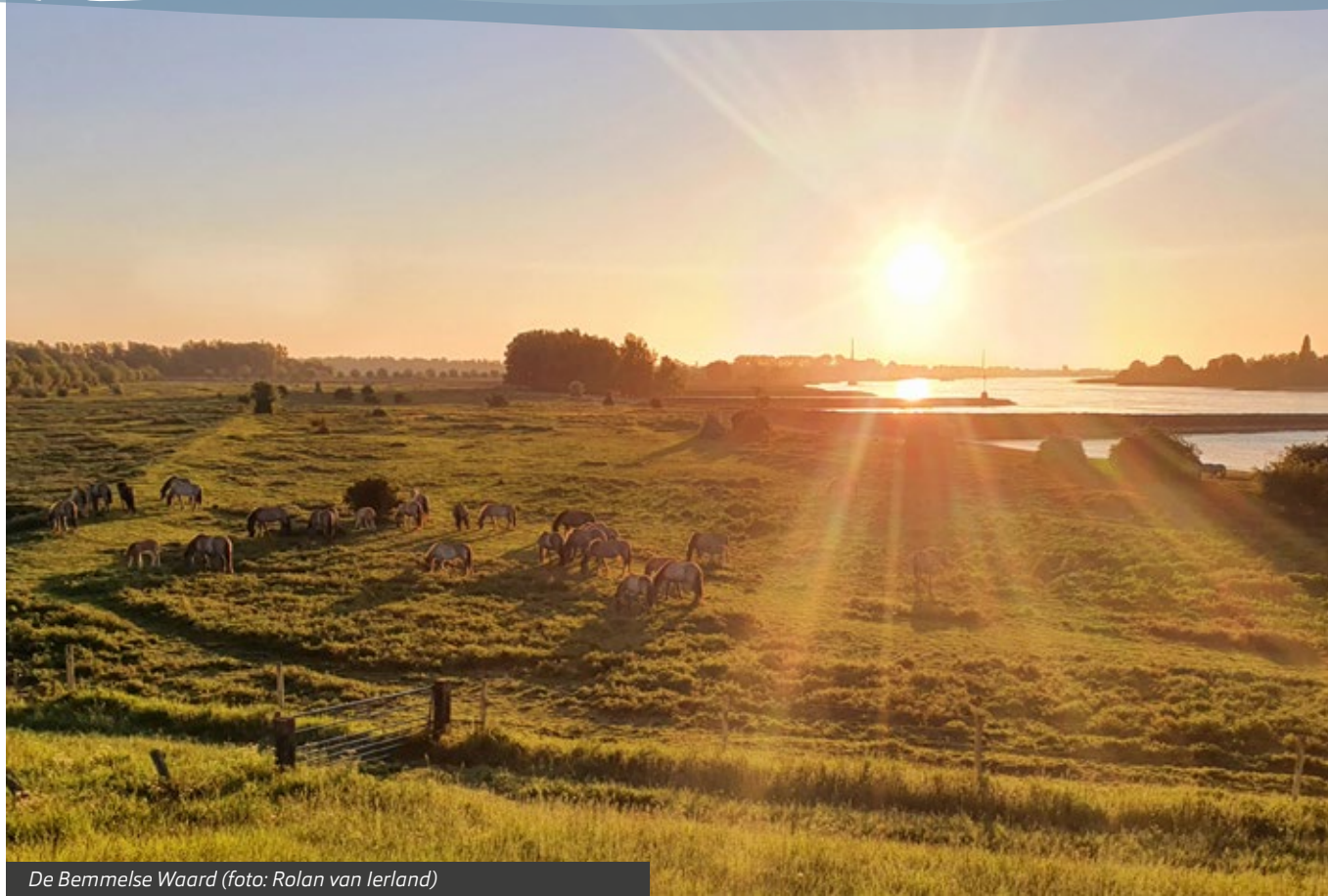

Kievit (foto: Rob Curvers)

beter onder de knie krijgen hoe we ons grasland kruidenrijker kunnen maken, waarvan alle weidevogels gaan profiteren, ook de tureluur en onze nationale vogel: de grutto. Het tij zal dan ook keren.

Vogelrijkdom

Onze slotsom kan kort zijn. De combinatie ruige riviernatuur, kruidenrijk grasland en natuurlijk akkerlandschap is uniek en blijft stijgen in belevingswaarde. Als bevestiging van de vele interessante en waardevolle soorten op en rond de Ambtswaard noemen we nog: de zomertaling, de slobeend, de ijsvogel, de gekraagde roodstaart en de nachtegaal.

De Bemmelse Waard (foto: Rolan van Ierland)

Inwoners enthousiast over de ontwikkelingen

Jac Lamerichs - Stichting Lingewaard Natuurlijk

De beleving van de natuur in de Bemmelse Waard wordt zeer gewaardeerd door de inwoners van Lingewaard. Dit blijkt uit het vele gebruik van de wandelroutes en de reacties die wij ontvangen.

In het najaar van 2019 zijn veel werkzaamheden uitgevoerd in de Bemmelse Waard. De contouren van de 'nieuwe' natuur worden steeds beter zichtbaar. Bij Doornik is een heel mooi Ooibos ontstaan. De struinroute van Bommel-tussen de Strang en de waterplas- naar de defensiedijk is recent door Staatsbosbeheer opgeschoond. De natuurgidsen en wandelaars weten dit te waarderen. Er wordt veel gebruik van gemaakt en de reacties zijn lovend.

De afgelopen maanden, waarin onze bewegingsvrijheid nogal ingeperkt was door het corona-virus, was het voor veel mensen een mooie ervaring om van de nieuwe natuur in de Bemmelse Waard te genieten. Immers groen is gezond! Het is goed voor de ontwikkeling, verhoogt geluk en vermindert

Struinen in de Bemmelse Waard

In de Bemmelse Waard is het al goed struinen. Dat ontdekten ook de makers van de Stringids, een gids met struinroutes door het rivierengebied. Zij liepen een middag door de Bemmelse Waard en waren enthousiast over wat ze er tegenkwamen. Beversporen, bos, slikkige gebieden met fraaie planten en vooral alle ruimte om te struinen.

De Bemmelse Waard is opgenomen in de Stringids die eind maart verscheen. Boswachter van Staatsbosbeheer Twan Teunissen neemt de lezer mee langs 21 bezienswaardigheden in het gebied. Daarbij aandacht voor de Bemmelse bevers, waarvan er de afgelopen jaren steeds meer naar de Bemmelse Waard zijn gekomen. En hij neemt de lezer mee langs het verdrinken dorp Doornik, de Mauritstoren, de Konijnenwaard en het Vogeleiland.

De Stringids is online te bekijken en te bestellen via www.stringids.nl. Neem eens een kijkje in de gids, én ga het vervolgens in het echt bekijken!

Konikpaarden (foto: Twan Teunissen)

Het landschap krijgt vorm

Twan Teunissen - Staatsbosbeheer

De afgelopen jaren is er hard gewerkt in de Bemmelse Waard. Het gebied is bijna klaar en sinds dit jaar grazen er Konikpaarden van FREE Nature en tijdelijk een kudde runderen van lokale agrariër Frank Houterman. De grazers kunnen lopen vanaf de hoogwatervluchtplaats bij de schoorsteenpijp in Haalderen tot aan Sprok. De grazers kunnen over grote lengte ook over de Defensiedijk lopen. Voor wandelaars en fietsers zal dat misschien even wennen zijn omdat de grazers soms op de weg staan.

Bij de ingangen staat dat je 25 meter afstand tot de grote grazers moet houden, dit geldt dus ook als ze op de weg staan. Ben je op weg naar school of werk en loop je vertraging op door de kuddes op de weg dan is er dus een beter excuus dan dat de 'brug open stond'. Wil je geen risico op vertraging dan kun je natuurlijk ook de iets langere route over de dijk fietsen, deze is 6 minuten langer fietsen.

De invloed van het gegraas van de dieren is in de graslanden langs de Waal bij Sprok nu al mooi te zien. De vegetatie is her en der gemillimeterd en op andere plekken staan er hoge ruigtes. Verschillende soorten planten en insecten profiteren van die variatie. Tot eind van de zomer kun je juist in de ruigtes boomkrekels horen, een zeldzame krekels die profiteert van de extensieve begrazing en van de warmere zomers die we tegenwoordig hebben.

In de Bemmelse Waard zijn ook dit jaar door vrijwilligers weer broedvogels geteld. Een bijzondere soort die werd vastgesteld is de cetti's zanger. Bijna jaarrond kun je deze vogel horen in het oobos bij het voormalige gemaaltje. Het is een nieuwkomer uit het zuiden. Ook leuk was de tijdelijke kolonie oeverzwaluwen

Ogentroostdikpoot (foto: Twan Teunissen)

in het zand bij het voormalige zandwinterrein van DOS. Staatsbosbeheer plaatste er een bordje bij met het verzoek om afstand te houden, want sommige bezoekers liepen er per ongeluk over de kolonie.

Mijn tip voor wie de komende tijd gaat wandelen in de Bemmelse Waard. Kijk bij bloemen eens naar insecten. Talloze vlinders en andere insecten zijn er massaal aanwezig. Hieronder ook een aantal bijzondere soorten wilde bijen. Een van deze bijzondere bijen is de ogentroostdikpoot. Dit is een bijtje dat alleen maar voedsel verzamelt van rode ogentroost. Deze plant doet het erg goed in begraasde natuurgebieden en daarvan profiteert deze zeldzame bij.

En ben je in de avondschemering op het Waalstrand, luister dan naar het getsjirp van de boomkrekels. Een geluid dat menige bezoeker doet denken aan een vakantie in Zuid-Frankrijk...

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de betrokken partijen:

K3Delta
Hans Hooijer
h.hooijer@k3.nl

Titus Haverkamp
t.haverkamp@k3.nl

www.k3.nl
024 348 88 00

Stichting Lingewaard Natuurlijk
Jac Lamerichs
voorzitter@lingewaardnatuurlijk.nl
www.lingewaardnatuurlijk.nl

Stichting Natura Saned
Rob Koekkoek
06 53 39 80 72
saned@xs4all.nl

Staatsbosbeheer
Twan Teunissen
06 12 05 03 04
t.teunissen@staatsbosbeheer.nl

Stichting Doornik Natuurakkers
Louis Dolmans
dolmans@doorniknatuurakkers.nl

